

Nõuandeid Eesti brändi villimiseks

Ain Kallis, geograaf, 7. veebruar 2002

Kui kadunud Nõukogude Liidu aegadel elasime alaväärsuskompleksita - olime töökad, haritud, kadestatud (nõukogude Lääs!), üleolevad (vene värk!), siis nüüd, päris Euroopa Liidu lävel, oleme hakanud muretsema oma riigi kaubamärgi, maine ehk Nokia pärast.

Kui ameeriklane kiitleb: “We have president Bush, Bob Hope, Johnny Cash!”, siis eestimaalane peab nentima: “We have president Rützel, no hope, no cash!”

Taolist pessimismi on kirjeldanud juba Tammsaare: “Suurrahvaste unistused on suured ja nende lootused veerevad kaugele. Iselugu on väikerahvastega. Ei siin jätku julgust üleilmseteks lendudeks, hea, kui kodustestki asjadest roosasid, ahvatlevaid õhulosse loodaks. Halb, kui igasugused unistused kaovad: see tähendaks väsimust, loidust, ükskõiksust.”

Eesti kui sild

Õnneks on Eestis poliitikuid, kes innustavad kodanikke leidma endas ja riigis uusi väärtusi. Nii esitas T. Kelam väljakutse: kas meil ei ole midagi ka Läänele anda?

“Euroopale pakkuda Euroopa kultuuri on mõttetu, sest Euroopa on omagi kultuuriga suures hädas ja ei tea nähtavasti, kuhu teda panna. Euroopa kultuur pole inimsoole loodetavat õnne toonud,... katsetame siis puht-eesti kultuuriga, kuigi me veel õieti ei tea, mis tuu om,” kirjutas 1935. aastal Tammsaare.

Kuuskümmend viis aastat varem iseloomustas Postimees eesti rahva hingeelu nii: “Terve Kalevipoeg on üks suur nutulaul... ka Lembitu oli kurbmeelne. Röömsatele Slaavi sugudele võib vaikne, iseeneses olev eestlane tusane ette tulla, kuid see on Soome sugu rahvaste loomus, mida neile niisama vähe võib veaks lugeda kui inglasele tuima ja prantslasele ägedat meelt.”

Arvatavasti oleme tõesti sillaks lääne ja ida vahel - geograafiliselt oleme Euroopas, elufilosoofiaalt aga... Mõnikümmend aastat tagasi nentisid kinoteadlased meil hämmastavat huvi india, pakistani ja egiptuse filmide vastu, nüüd on seda asendamas šamanism, fengshuism jne.

Spordi ja müütide riik

Ära tuleks märkida eestlaste huvi nn. idamaa võitluskunstide vastu. Tegelikult džuudo ja karate on pärit just Eesti alalt. Teisele jala taha panek on meile omane joon juba iidseist aegadest. Ida poole levides sai rahvuslik maadlusviis nime “tšuudimaadlus” (tšuudid - eestlaste nimetus Kiievi-Vene ajal). Kaug-Itta jõudes pehmenesid nii maadlusvõtted kui ka nimi - džuudoks. Karate tuleb aga eestikeelsest sõnast “kargama”. Võistluse ajal karatakse õhku ja lüüakse kae või jalaga. Noist võitlusviisidest võib lugeda juba “Kalevipojas”:

Vanal viisil võtetie

Võeti püksivärvelista (džuudo)

Raske käega rabamassa

Lõi ta kalju lõhkemaie (karate).

Peale selle saame eeposest teada, et eestlased olid kunagi nii spordilembesed, et valisid oma riigijuhte kuulitõuke tulemuste alusel!

Ameeriklasi on huvitanud, mitu rekordit on Eestist arvatud Guinnessi raamatusse. 1982. aasta väljaandest leidsin kõige kangema alkoholi (98%), kõige pikema maadlusmatši (11 t 40 min.) pidanud Martin Kleini nime ning kentsaka sõna “jäääärne”. Rekordikandidaate on esitatud mitmelt alalt (anekdoodid, kägartants, jaanituli jne). Raamatute Raamatusse sobiks info, et Eestis asub maailma suurim pisaraist kogunenud kunstlik veehoidla (Ülemiste järv) ning suurim kalmuküngas, millel pesitseb nii parlament kui ka valitsus (Toompea mägi). Rääkimata arvukaimast koorist või pikimast inimketist või kauneimaist neidudest.

Siinkohal on kohane ja uhke meenutada, et moesõudel kasutatav nn. catwalk (kassirada) on saanud oma nime just mu kooliõe Carmen Kassi järgi.

Taanlastele avaldab alati muljet, kui neile meenutada, et oma ristilipu said nad vaid juhuse läbi. Kui tuul oleks 1219. aasta juunis lahingus Lindanise (hilisema nimega - Tallinna) all veidi teisest suunast puhunud ja kui võõrad poleks seda riidetükki nii häbematult krabanud, oleksime praegu legaalselt skandinaavlaste pere liikmed. Hümni poolest nagu oleks...

Nõiad - Eesti Nokia

Astroloogide ja maagide osas pole meil samuti midagi häbeneda: Luup luges hiljaaegu kokku ligi poolsada arvestatavat nõida. Kui kuulsad USA ja vene astroloogid ennustasid, et 2001. aastal leitakse “uusi teid eri maade ja rahvaste sõpruseks ja ühisarenguks” ning ei osanud aimatagi septembris juhtuvat, siis meie vastava ala spetsialistid nägid traagilisi sündmusi ammu ette. Edda Paukson oli lausa imestanud, et ta Ameerika kolleegid 11. septembrit ette ei näinud (PM, 29.12.01). Võib-olla peaks pressi kaudu ka välismaailma teavitama, et aastal 2017 tekib meil püsikontakt Maa-välise tsivilisatsiooniga?

Paljud vast ei tea, et trombide e. tornaadode arvult pindala ühiku kohta oleme Euroopas riikide esikolmikus. Rõuge kandis esineb seda ilmanähtust õige sageli, seetõttu väidab sealne rahvatarkus, et tuulispaska saab peatada, kui mees laseb oma püksid maha ning näitab keerisele taguotsa (vt. SLÖL, 19.07.00).

Rahade taha ei peaks asi jääma - näiteks kaks ja pool aastat tagasi eraldati Võrumaa regiooni arenguprogrammist nõiavitsauuringuile 33 000 krooni. Tulemus: joodikute talud olid ehitatud halba kohta.

Sitta kah!

See Priit Pärna joonistus oli sammuks edasi eesti rahva vabadusvõitluses. Teemat edasi arendades jõuame kullakambriteni. Öeldakse, et riigi allakäik algab väljakäigust. Toompea rahvas võib nüüd kompleksideta hädal käia, sest taolist asutust pole mitte igas pealinnas! Vaid avamise tseremoonia tase jättis soovida, kui arvestada seda, et 1992. aastal õnnistati Otepääl vastav majake sisse pastori poolt.

Lõpetuseks tsiteeriks veel kord Tammsaaret: “Leidkem meie omapära, sest omapära on see, mis loeb”. Kahtlemata jääb kõigile Tallinna külalistele meelde uus tunnuslause: Tallinn - surmatantsulinn!

On igati tervitatav, et valitsus leidis miljonid Eesti maine tõstmiseks. Kui tahetakse, tehakse ka kuradile sarved pähe, ütleb Halliste vanasõna.